

ΕΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΥΤΑΠΑΡΝΗΣΕΩΣ
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ.

Ἐν ἔτει 1567 ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας Φίλιππος ὁ δεύτερος, ὅστις ἐβασίλευεν ἐπὶ σχεδὸν πάσης τῆς δυτικῆς Εὐρώπης, ἐπεμφεν ὡς διοικητὴν τῶν Κάτω Χωρῶν (Βελγίου καὶ Ὀλλανδίας) τὸν Δουκά τῆς Ἄλβας, ὅστις κατέστη διαβόητος διὰ τὸν τυραννικὸν χαρακτῆρά του καὶ διὰ τὰ κακά, τὰ ὁποῖα ἐπροξένει εἰς τοὺς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μὴ θέλοντας νὰ ἀναγνωρίσωσι τὸν Πάπαν ὡς ἀντιπρόσωπον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Αἱ στρεβλώσεις, τὰ βασανιστήρια, καὶ αἱ θανατώσεις, αἱ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς διοικήσεώς του ἐκτελεσθεῖσαι ἦσαν τόσον πολλαὶ καὶ τοσαύτην ἐπροξένησαν φοβερὰν ἐντύπωσιν ὥστε ἡ μὲν διοικήσας του ὠνομάσθη «βασίλειά τρόμου» τὸ δὲ συμβούλιόν του «αἱμοχαρὲς συμβούλιον.»

Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἐν λόγῳ ἐποχῆς ἀπαντῶμεν γεγονός τι ἀξιοσημείωτον, λαμπρὰν ἀντίθεσιν τῶν αἰσθημάτων τοῦ αἱμοχαροῦς ἐκείνου τυράννου καὶ τῶν συνεργῶν αὐτοῦ. Εἶναι δὲ τὸ ἐξῆς. Πτωχὸς τις ἄνθρωπος, ὀνομαζόμενος Δίρκος, κατηγορηθεὶς ὡς μὴ σεβόμενος τὸν ἐπίσκοπον Ῥώμης καὶ ὡς ἀναγινώσκων τὰ συγγράμματα τῶν Ἀποστόλων, συνελήφθη ὑπὸ τῶν ὀργάνων τοῦ διοικητοῦ καὶ δικασθεὶς καταδικάσθη εἰς ποινὴν θανάτου. Τοιαῦται καταδίκαι ἦσαν κοινόταται τότε, ὁ δὲ Δίρκος δὲν εὐρέθη ἐν τῇ φυλακῇ μόνος, περιμένων τὸν ἐπονείδιστον θάνατον. Πλὴν ἐν τῷ μεταξύ τῆς καταδίκης καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς, εὐρὼν ὁ Δίρκος εὐχαιρίαν, ἐδραπέτευσεν ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ τρέχων προσεπάθει νὰ διασώσῃ τὴν κινδινεύουσαν ζωὴν του. Ἡ δραπέτευσίς του ἐγνώσθη τόσον ταχέως ὥστε εἰς ἕκ τῶν ἀξιωματικῶν, τῶν ἐπιφορτισμένων νὰ ἐπιτηρῶσι τὴν φυλακὴν του, τρέξας κατόπιν αὐτοῦ, ἐπλησίαζε νὰ τὸν προφθάσῃ. Πρὸς ἐπίμετρον τοῦ κινδύνου ἔμπροσθεν τοῦ Δίρκου τρέχοντος εὐρέθη λάκκος τις πλήρης ὕδατος παγωμένου. Ὁ πάγος ἦτο ἐν τῷ διαλύεσθαι· ἀλλ' ἡ ὥρα ἦτο κρίσιμος. Δυσὸν κακοῖν προκειμένοι τὸ μὴ χεῖρον βέλτισταν. Κάλλιαν νὰ ταφῇ ὑπὸ τὸν ῥη-

γνούμενον πάγον παρὰ νὰ κατῆ ζῶν ὑπὸ τῶν ἀνθρωπομόρφων θηρίων, τῶν αὐτοκαλουμένων στρατιωτῶν ἢ καὶ ἱερέων Θεοῦ. Ἐπικαλεσθεὶς λοιπὸν τὴν ἀρωγὴν τοῦ ἐτάζοντος καρδίας καὶ νεφροῦς ὤρμησεν ἐπὶ τοῦ ἀνισχύρου πάγου, ὅστις ἤρξατο νὰ τρίξῃ καὶ νὰ κλονῆται ὑπὸ τοὺς πόδας του. Μετὰ πολλῆς ἀγωνίας κατῶρθωσε τέλος νὰ διέλθῃ τὸν ἐτοιμόθραυστον πάγον καὶ νὰ θέσῃ τὸν πόδα ἐπὶ γῆς στερεᾶς. Πλὴν μόλις ἐπάτησε τὴν στερεὰν γῆν κατ' φωνὴν γοερὰ ἐπληξε τὴν ἀκοὴν του. Στρέψας τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ ὀπίσω βλέπει καὶ ἰδοὺ ὁ διώκων αὐτὸν ἀξιωματικὸς κατεπίνετο ὑπὸ τοῦ διαραγέντος πάγου! Ἐκεῖ οὐδεὶς ἕτερος παρευρίσκετο ἔκτος αὐτοῦ καὶ τοῦ πνιγομένου. Ὁ πνιγόμενος ἦτο ἐχθρὸς του θανάσιμος, ὁ δὲ Δίρκος διὰ τοῦ πνιγμοῦ ἐκείνου ἠλευθεροῦτο. Ἄλλ' ἄραγε ἐπρεπε νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ πνιγῇ ὅπως οὕτω λυτρώσῃ τὴν ἰδίαν ζωὴν του; Βεβαίως οὕτω θὰ ἐπραττε πᾶς ὁ μὴ λαβὼν μάθημά τι ἀνώτερον τῶν κοινῶς παραδιδόμενων ὁ δὲ φανατικὸς θὰ τὸ ἐνόμιζεν ἴσως καὶ ὡς θαυμαστὴν τῆς ζωῆς του ἀπολύτρωσιν. Ἄλλ' ὁ Δίρκος δὲν ἐπραξεν οὕτω. Θέσας τὴν ἰδίαν ζωὴν πάλιν εἰς κίνδυνον, ἐβάδισεν ὀπίσω ἐπὶ τοῦ θραυομένου πάγου, καὶ δώσας χεῖρα βοηθείας εἰς τὸν διώκτην αὐτοῦ κατῶρθωσε νὰ τὸν ἀποσπάσῃ ἐκ βεβαίου θανάτου. Σωθεὶς ὁ ἀξιωματικὸς διὰ τῆς βοηθείας τοῦ Δίρκου ἐκ τοῦ φοβεροῦ κινδύνου καὶ πατήσας πάλιν ἐπὶ γῆς στερεᾶς δὲν ἐφάνη πλέον διώκτης τοῦ σωτῆρός του ἀλλὰ φίλος. Πλὴν ἡ αὐταπάρνησις τοῦ πτωχοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου δὲν ἴσχυσε νὰ σώσῃ καὶ μέχρι τέλους τὴν ἄλλως πάντοτε πρόσκαιρον ζωὴν του. Ὁ ὑπ' εὐγνωμοσύνης κατεχόμενος ἀξιωματικὸς δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ παραδώσῃ τὸν σώσαντα τὴν ζωὴν του εἰς τὴν ἐξουσίαν. Πλὴν τὴν ὥραν καθ' ἣν ἐπορεύοντο εἰς μέρος τι ἀσφαλὲς νομιζόμενον ὁ δήμαρχος τῆς Ἀσπέρνης προέφθασεν αὐτοὺς καὶ διέταξε τὸν ἀξιωματικὸν νὰ ὀδηγήσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὴν εἰρκτὴν τὸν κατάδικον, ἐκεῖνος δὲ, φοβη-

Θεὸς μήπως ἢ εὐγνωμοσύνη του ἀντί νὰ σώσῃ τὸν ἕνα ἀπωλέσῃ καὶ τοὺς δύο, παρέδωκε τὸν εὐεργέτην του.

Τὴν 16 Μαΐου 1569 ὁ Δίρκος, φερθεὶς εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἐκάη ζῶν! Ὁ στέφανος ὁμῶς τῆς ἀρετῆς, ὁ στέφανος τοῦ μαρτυρίου μένουσι, καὶ θὰ μένωσι διὰ παντός ἐπὶ τῆς ἡρωϊκῆς κεφαλῆς του, ἥτις προετίμα νὰ ἐκτελῆ κατὰ γράμμα τὴν παραγγελίαν τοῦ Σωτῆρος «ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν,» παρὰ νὰ ζῆσῃ ἕτη τινα πλεόν τῶν ὄσων ἐξῆσε.

ΤΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΔΥΤΙΚΟΙΣ ΙΕΡΑ ΛΕΙΨΑΝΑ.

Ἐκ τινος εὐρωπαϊκοῦ περιοδικοῦ ἐρανιζόμενοι μεταφέρομεν τ' ἀκόλουθα.

Ἐσχάτως ἐξεδόθη ἐν Ρώμῃ τευχὸς τι ἐκ διακοσίων καὶ τεσσαράκοντα σελίδων ὑπὸ τὸν τίτλον «Λεξικὸν τῶν Λειψάνων» ἐν τῷ περιέρῳ τούτῳ βιβλίῳ, πᾶς ὁ διερχόμενος αὐτὸ βλέπει ὅτι οἱ δυτικοὶ ἱερεῖς εἶναι κάτοχοι τῶν ὄστων τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἰακώβ καὶ ἀναριθμητῶν ἄλλων ἁγίων ἀνδρῶν τῆς ἀρχαιότητος, προσέτι δὲ καὶ διαφόρων ἄλλων ὄστων καὶ κειμηλίων ἀληθῶς περιεργῶν καὶ θαυμαστῶν.

Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ρώμης «Σάντα Μαρία» τῇ ὀνομαζομένῃ «Σόπρα Μινέρβα» λέγεται ὅτι φυλάττονται τὰ ὄστα τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ. Ἐν δὲ τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγ. Γάλλου, ἐν Ἑλβετία ἐκτὸς τῶν ὄστων τοῦ Ἀβραάμ εὐρίσκονται καὶ τὰ τοῦ Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ, μεταφερθέντα ἐκ Παλαιστίνης τὸ ἔτος 1180 μ. Χ. ὑπὸ τοῦ κόμητος Πφουλινδορφίου. Πλὴν ὁ διπλασιασμὸς οὗτος τῶν λειψάνων τοῦ Ἀβραάμ δὲν εἶναι τόσον παράξενος, καθότι πολλῶν ἄλλων ἁγίων ἀνδρῶν τὰ λειψάνα εὐρίσκονται πολυπλασιασμένα. Τοῦ εὐαγγελιστοῦ Φιλίππου λ. χ. σώζονται εἰς διάφορα μέρη δώδεκα σώματα, τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου τῆς Πάολας ἑκατὸν καὶ εἰκοσὶν ἑννέα. Τοῦ ἀποστόλου Ἰακώβου (υἱοῦ τοῦ Ζεβεδαίου) ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἑννέα, τοῦ δὲ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου τέσσαρα. Τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ εὐρίσκονται ὀκτὼ σώματα καὶ μία προσέτι κεφαλὴ ἐν Ρώμῃ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου πέντε καὶ πολλαὶ κεφαλαὶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, καίτοι ὁ ἀπόστολος οὗτος δημοσίᾳ ἐκάη, εὐρίσκεται ἐν σῶμα εἰς τὸν ἐν Βενετία γαβόν

του καὶ πολλὰ μέλη του εἰς διαφόρους ἀλλὰς θέσεις. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἐσκουριάλ, ἐν Ἰσπανίᾳ, φυλάττονται ἑκατὸν ἑπτὰ κεφαλαὶ, ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἑπτὰ βραχιόνες καὶ σκέλη, τριακόσια τεσσαράκοντα ἑξὶ φιάλαι αἵματος καὶ χίλια ἑννεακόσια ἄλλα ἁγία κόκκαλα μικρὰ ἢ μεγάλα. Ἐν τῷ παλατίῳ Ἐσκουριάλ εὐρίσκεται ἐν τεμάχιον ἐκ τῆς Ἐσχάρας ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐψῆσαν ζῶντα τὸν ἁγ. Λαυρέντιον, καὶ ἐν σκέλος αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου φαίνονται τὰ σημεῖα τοῦ ἐργαλείου δι' οὗ τὸν ἔστρεφον. Προσέτι μία πλευρὰ τοῦ ἁγίου Ἀλβίνου· σώματά τινα τῶν παιδίων τὰ ὁποία ἔσφαξεν ὁ Ἡρώδης· αἱ κεφαλαὶ τινῶν ἐκ τῶν παρθένων τῆς ἁγ. Οὐρσούλας, ἢ καλύπτρα τῆς Παρθένου καὶ ἴχνη τινα τῶν ποδῶν τοῦ Χριστοῦ μεταφερθέντα ἐκ τοῦ Γολγοθᾶ!

Ἐκτὸς τῶν ἀνθρωπίνων ἁγίων λειψάνων οἱ δυτικοὶ ἱερεῖς κατέχουσι καὶ λειψάνα ζῶων χαρακτηριζομένων καὶ τούτων ὡς ἁγίων. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος λεξικὸν σημεῖοις τεσσαράκοντα καὶ τέσσαρα τοιαῦτα ἁγία ζῶα. Μεταξὺ τούτων συγκαταριθμοῦνται τὸ ἀρνίον τοῦ ἁγίου Ἄγνου (S. Agnes), τὸ κῆτος τοῦ ἁγ. Μαίλωνος, τὸ πρόβατον τοῦ ἁγ. Φραγκίσκου, αἱ ἔλαφοι καὶ οἱ κύνες πολλῶν ἄλλων ἁγίων ὁ χοῖρος τοῦ ἁγ. Ἀντωνίου, ὁ ἀλέκτωρ ὅστις ἐφώνησε τὴν νύκτα καθ' ἣν ὁ Πέτρος ἠρνήθη τὸν διδάσκαλόν του, οἱ κόρακες τῶν ἐρημητῶν Βικεντίου καὶ Παύλου, οἱ δράκοντες τοῦ ἁγ. Σιλβέστρου καὶ τοῦ ἁγ. Γεωργίου, οἱ βάτραχοι τῶν ἁγίων Οὐλφης καὶ Ριούλ, οἱ λέοντες τοῦ ἁγ. Ἰερωνύμου καὶ τοῦ ἁγ. Σάββα· οἱ λύκοι τῶν ἁγίων Ἐρβάνδου καὶ Βιαγίου, αἱ ἡμίονοι τῶν ἁγ. Θωμᾶ Ἀκουίνα καὶ Παύλου τῆς Πάδοβας καὶ τ.λ.π. Εἰς τὴν Βερόνην φυλάττονται τὰ ὄστα τοῦ ἁγίου πώλου ὄνου ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν βαίων καθήσας ὁ Χριστὸς εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἡ ἱστορία τοῦ ζώου τούτου εἶναι εἰς ἄκρον θαυμαστὴ καὶ περιεργος, διότι λέγεται ὅτι μετὰ τὴν εἰς Ἱερουσαλήμ εἰσοδὸν του τὸ ζῶον δὲν παρεδέχετο πλέον νὰ ὑπηρετήσῃ οὐδένα ἄνθρωπον, δι' ὃ καὶ ἐγκαταλείψαν τοὺς ἕως τότε κυρίους του ἐπιπλάνατο καθ' ὅλην τὴν Παλαιστίνην φθάσαν εἰς τὴν παραλίαν ἤρχισε νὰ περιπατῇ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἕως οὗ κατήντησεν εἰς Κύπρον. Ἐκ τῆς Κύπρου μετέβη εἰς Ρόδον, ἐκεῖθεν

εἰς Κρήτην, ἀκολούθως εἰς Μελίτην, μετὰ ταῦτα εἰς Σικελίαν καὶ τέλος κατήντησεν εἰς Βενετίαν· ἀλλὰ, μὴ ὑποφέρον τὴν κατάστασιν τοῦ τόπου ἐκείνου, μετέβη εἰς Βερόνην ὅπου ἐξῆσε τὰ μάλα τιμώμενον. Μετὰ τὸν θάνατόν του ἐκανονίσθη (ἐκνήρυχθη ἁγίον) τὰ δὲ ὄστα ἐφυλάχθησαν ὡς ἁγία λειψάνα, τὰ ὁποία εἰσέτι τηροῦνται ἐν τῇ παλαιᾷ ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας τῶν ὀργάνων καὶ δις τοῦ ἔτους φέρονται διὰ πασῶν τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως ἐν παρατάξει καὶ λειτανία ὑπὸ τῶν ἱερέων ἐν τούτοις καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ Πουακτιέ, ἐν Γαλλίᾳ, διατείνονται ὅτι ἔχουσι τὴν οὐρανὸν του.

Καὶ αἱ ἱστορίαι δὲ τῶν ἄλλων ἁγίων ζῶων εἶναι οὐχ ἤττον περιεργοὶ, ἀλλὰ περιεργότερα πασῶν εἶναι ἡ ἱστορία πτεροῦ τινος φυλαττομένου ἐν τῷ ἁγίῳ Οἴκῳ τοῦ Λορέττου καὶ ἀποδιδόμενου εἰς τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριήλ. Ὁ ἁγιος οὗτος σῆκος τοῦ Λορέττου λέγεται ὅτι εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν ἐν Ναζαρέτ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρίσκειτο ἡ Παρθένος ὅτε ἤλθε πρὸς αὐτὴν ὁ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ τὴν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, καὶ ὅτι ἐκ Ναζαρέτ μετεφέρθη ἀκολούθως εἰς Εὐρώπην. Τοῦ οἴκου τούτου δεικνύεται σήμερον στενὸν τι παράθυρον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ἄγγελος ἔπρεπε νὰ διέλθῃ ὅπως παρουσιάσθῃ εἰς τὴν Μαριάμ. Τὴν ὥραν λοιπὸν καθ' ἣν διήρχετο τὸ στενὸν παράθυρον ἐκεῖνο, πτερόν τι ἀπ' αὐτοῦ ἀποσπασθὲν ἔμεινεν ἐντὸς τοῦ οἴκου ὅπου μέχρι σήμερον φυλάττεται.

Ἐκτὸς τοῦ πτεροῦ τὸ λεξικὸν ἀναφέρει καὶ πολλὰ ἄλλα περιεργὰ κειμήλια ὡς λ. χ. τὸν λίθον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ Ἀβραάμ εἶχε δέσει τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰσαάκ ὅτε ἐμελλε νὰ τὸν θυσιάσῃ (ἐνῶ τοιοῦτόν τινα λίθον ἢ ἁγία Γραφή δὲν ἀναφέρει), τὸ ἀλτάριον ἐπὶ τοῦ ὁποίου Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἔκαμε λειτουργίαν (ἐνῶ λειτουργία τότε ἀκόμη δὲν ὑπῆρχε) εὐρισκόμενα ἐν Ρώμῃ τὸν τάπητα ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὐρίσκειτο ὁ Ἰωάννης ὅτε τὸν ἀπεκεφάλιζον, τὴν μάχαιραν δι' ἧς ἐκοψαν τὴν κεφαλὴν του, τὸ ἐκ τριχῶν καμήλου φόρεμά του (ἐν Ἀβινίων) καὶ πλῆθος ἄλλων περιεργῶν κειμηλίων ἐκ πάντων σχεδὸν τῶν ἁγίων. Τῆς Παναγίας διίσχυρίζονται οἱ δυτικοὶ ἱερεῖς ὅτι ἔχουσι πολλὰς τρίχας ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, φυλαττομένας εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἰταλίας, τῆς Γαλλίας καὶ Ἰσπανίας. Τὸ κτένι λέγουσιν ὅτι εὐρίσκεται εἰς Ρώ-

μην, ἢ καλύπτρα αὐτῆς καὶ τὸ υποκάμισον καὶ εἰς Ρώμην καὶ εἰς Τρέβην καὶ ἀλλαχοῦ. Δύο ἐκκλησίαι τῆς Ρώμης ἔχουσι ἐκάστη ἀνὰ ἐν αὐτῆς φόρεμα ἢ ζῶνη τῆς εὐρίσκεται εἰς Πλάτον, παρὰ τὴν Φλωρεντίαν, εἰς δὲ πολλὰς ἐκκλησίας εἰς διαφόρους τόπους φυλάττουσι γάλα τῆς Παναγίας καὶ διάφορα ἄλλα σουβενίρ!

Τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ λέγουσιν ὅτι ἔχουσι τὰ σπάργανα ἐν Ρώμῃ, ἐν δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ Σάντα Μαρία Ματζόρε, ἐπίσης ἐν Ρώμῃ, φυλάττουσι τὴν φάτνην, ἐν ἣ λέγεται ὅτι ἔθεσε τὸ βρέφος Ἰησοῦν ἢ μῆτηρ του, καὶ ἡ ὁποία φάτνη περιφέρεται κατὰ τὰ Χριστούγεννα μετὰ πολλῆς παρατάξεως εἰς τὰς ὁδοὺς. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Λατεράνου φυλάττουσι τὸν χιτῶνά του, ἀντικρὺ δὲ τῆς ἐκκλησίας ταύτης ὑπάρχει μέγα τι κτίριον ἐνῶ εὐρίσκεται ἡ κλίμαξ τοῦ Ποντίου Πιλάτου, τὴν ὁποίαν ἀνέβη καὶ κατέβη ὁ Χριστὸς ὅτε ἐσύρετο ἀπὸ κριτήριον εἰς κριτήριον. Ταύτην τὴν κλίμακα οὐδεὶς ἐπιτρέπεται σήμερον ν' ἀναβῇ εἰμὴ γονατισμένος. Εἰς τὴν Ρώμην προσέτι ἔχουσι τὰ ὑποδήματα τοῦ Ἰησοῦ. Τὰς ὑδρίας ἐν αἷς μετεβλήθη τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον φυλάττουσιν ἐν Ραβέννη, Κλύνη καὶ Ἰσπανία. Τεμάχιον ἐκ τῶν πέντε ἄρτων, δι' ὧν ἐχορτάσθησαν οἱ πενταχισχιλίιοι, φυλάττεται ἐν Ρώμῃ καὶ ἐν ἁγ. Σαλβατόρω τῆς Ἰσπανίας. Ἐν Τρέβη, Βιέννη καὶ Ὁρλεάνη φυλάττουσιν ἀπὸ ἐν δάκρυ τοῦ Σωτῆρος. Ἡ τράπεζα ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔγεινε τὸ μυστικὸν δεῖπνον φυλάττεται καὶ ἐν Ρώμῃ καὶ ἐν Γενεύῃ καὶ ἐν Ἀρλῇ ἢ μάχαιρα δι' ἧς ἐκοψε τὸν ἄρτον ἐν τῇ περιπτώσει ἐκείνη, (καίτοι δὲν μετεχειρίσθη μάχαιραν,) φυλάττεται ἐν Τρέβη, πλὴν ἐπιλείπει ἡμᾶς ὁ χρόνος ἀπαριθμοῦντας τὰ φορέματα, τὰ ποτήρια, τὴν τρίγωνισσον ἐπιγραφὴν ἣν ὁ Πόντιος Πιλάτος ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ λοιπὰ πολύμορφα σκεύη, ἃ διατείνονται ὅτι κατέχουσιν· ὅθεν προσθέτοντες ὀλίγα περὶ τῶν ἡλῶν (τῶν καρφίων) καὶ τοῦ τιμίου ξύλου τοῦ σταυροῦ παύομεν.

Οἱ δυτικοὶ ἱερεῖς διατείνονται ὅτι εἶναι μόνον κύριοι τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἔχοντες αὐτὸν ὀλόκληρον ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ ὁμῶς δεικνύοντες μεγάλα αὐτοῦ τεμάχια εὐρισκόμενα ἐν τῇ ἁγίᾳ Καπέλλα τῶν Παρισίων, ἐν διαφόροις ἐκκλησίαις τῆς Ρώμης, ἐν Βενε-

τία, Νυρεμβέργη, Ἀβινιῶν, Μασσαλία καὶ
πολλαῖς ἄλλαις πόλεσι τόσα τεμάχια ὡς
συναζόμενα δύνανται νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς
τὴν ναυπήγησιν μεγάλου πλοίου!!! Προ-
εἶτι ἔχουσι τὸν σταυρὸν τοῦ μετανοήσαντος
ληστοῦ καὶ τόσα καρφία, δι' ὧν λέγουσιν ὅτι
ἐτρύπηθη ὁ Χριστός, ὡστε συναζόμενα ὁμοῦ
θὰ ζυγίζωσι καντάρια!!!

ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

«Ἐνίοτε ἀμφιβάλλω,» λέγει τις «ἂν αἱ
γυναῖκες λαλῶσι περὶ ἄλλου τινός ἢ περὶ
ἐνδουμάτων. Ὄταν περιπατῶν εἰς τὸν δρόμον
ἀπαντήσω δύο ὁμοῦ, λέξεις ὡς αἱ ἐξῆς
πλήττουσι τὴν ἀκοήν μου. «ἔχει καὶ
φραμπαλάδες» «Μὰ ταῖς φοροῦν πολὺν
καιρὸν.» «Τὸ μαῦρον μεταξωτὸν εἶναι τό-
σον εὐγενικόν.» «Τὴν ἔραφε ἔς τὸ σπῆτι
λέγει ὅτι τὴν ἔφερον ἀπὸ τὰ Παρίσια,
ἀλλ' ἐγὼ ἤξεύρω καλλίτερα.» «Ἐγὼ θὰ
βάλλω βελιδόν κτλ.» Εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὁ
τῶν γυναικῶν ψυθιρισμὸς εἶναι φοβερός.
Ἄν παρατηρήσης θέλεις ἰδεῖ αὐτὰς οὐ-
δόλως μὲν προσεχούσας εἰς τὴν ἀκολου-
θίαν, ἀλλὰ ἀνὰ δύο ἢ καὶ περισσοτέρας,
οὐχὶ τόσον χαμηλῆ τῆ φωνῆ, συνομιλούσας.
Τί λέγουσι τὴν ὥραν καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ
προσέχωσιν εἰς τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ; Ἄν
τὰς πλησιάσης χωρὶς νὰ σὲ ἰδῶσι θέλεις
ἀκούσει ὅτι αἱ περισσότεραι λαλοῦσι πε-
ρὶ φορεμάτων. Γινώσκω γυναῖκας, αἱ ὁποῖ-
αι ἐπὶ τῆ ἀπωλείᾳ συγγενοῦς των ἔχυσαν
πικρὰ δάκρυα μὴ νομίσητε ὅμως ὅτι τὰ
ἔχυσαν διὰ τὸν συγγενῆ ὄχι, τὰ ἔχυσαν
διότι ὁ θάνατός του τὰς ἐβίαζε νὰ φορῶ-
σιν ἐπὶ τινα χρόνον μαῦρα φορέματα! Πάν-
τοτε τὸ «πῶς μοῦ πάγει;» καὶ οὐδέποτε
τὸ «τί εἶν' αὐτὸ τὸ ὁποῖον κάμω;» πάν-
τοτε τὸ «πῶς φαίνομαι» καὶ οὐδέποτε τὸ
«Τί εἶμαι;» Ἀλλὰ ποῦ ἢ κατάστασις
αὐτῆ μᾶς φέρει; Τοῦτο ἴσως μόνον οἱ
κουτοὶ τὸ σκέπτονται.

ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ.

Γ. ΟΡΓΑΝΑ ΕΓΧΟΡΔΑ.

Ψαλτήρια καὶ κιθάραι. Τὰ ψαλ-
τήρια διέφερον ἀπὸ τὰς λύρας καὶ τὰς
νάβλας καθ' ὅτι αἱ χορδαὶ των ἦσαν τε-
νομένην κατὰ μῆκος κιβωτίου ἠχηροῦ. Συ-
νήθως ἐκρεμῶντο διὰ λωρίου περὶ τὸν λαί-

μόν καὶ ἐκρούοντο, ἐπακουμβούμενα εἰς τὸ
στήθος, διὰ τῶν δακτύλων ἢ διὰ πλήκτρων.
Τὸ ἀκόλουθον σχῆμα ἐλήφθη ἐκ ζωγρα-

Ψαλτήριον

φήματος τοῦ Ἀνδρέου Ὁρκάνια. Τὸ ὄρ-
γανον τοῦτο οὐδόλως ἀπαντᾶται ἀπεικο-
νισμένον εἰς τὰ Αἰγυπτιακὰ τοιχογραφῆ-
ματα ἢ Ἀσσυριακὰ ἀνάγλυφα, ἐνῶ ἡ νά-
βλα εὐρίσκεται ἐν ἀφθονία, ἐξ οὗ καὶ προ-
κύπτει ὅτι ἡ νάβλα μεταφρασθεῖσα ὡς ψαλ-
τήριον ἦτο ὄργανον ἐγγχορδον ἐκ τοῦ εἶ-
δους τῶν ἀρπῶν. Εἰς Ψαλ. λβ'. 2. 91ω.
4 καὶ ρμγ'. 9. ἡ Ἑβραϊκὴ λέξις ἀζόρ, με-
ταφραζομένη Ψαλτήριον, ἀναφέρεται ὡς
ὄργανον δεκάχορδον. Ἡ λέξις αὕτη εἰς
ὀλίγα μόνον τῆς Γραφῆς μέρη ἀπαντᾶται,
καὶ πάντοτε ὁμοῦ μὲ τὴν νάβλαν. Ἐν τῇ
παρατάξει τῶν Ἀσσυρίων μουσικῶν (ἴδε
σελ. 90) ὁ τρίτος μουσικὸς φέρει ὄργανον
συγκείμενον ἐκ τικῶν χορδῶν τετανυσμένων
ἐπὶ τετραπημένου κιβωτίου ἢ ἠχηρᾶς σα-
νίδος. Αἱ χορδαὶ αὗται πλήττονται διὰ
φραβδίου, κρατουμένου διὰ τῆς δεξιᾶς χει-
ρός, ὁ δὲ ἀπαιτούμενος ἦχος παρήγετο
πιεζομένων τῶν χορδῶν πέραν τῆς θέσεως
τοῦ πλήκτρου, διὰ τῶν δακτύλων τῆς ἀ-
ριστερᾶς χειρός. Τὸ ἀνάγλυφον ἐξ οὗ ἢ πα-
ράταξις ἐκείνη ἐλήφθη εἶναι τετραυσμέ-
νον ὡς ἐκ τύχης, εἰς τὸ μέρος ὅπου αἱ
χορδαὶ τοῦ ὄργανου τοῦτου ἦσαν δεδεμένα.

Τὸ ἀνάγλυφον εὐρέθη εἰς τὰ ἀνάκτορα
τοῦ Ἐσαραδδῶν, υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ
Σεναχεριβ, τὰ ὁποῖα ἀνηγέρθησαν τὴν 7ην
πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα, τοῦ ὕλικου
λειφθέντος ἐξ ἀρχαιοτέρων ἀνακτόρων τῆς
Νινευῆ, τὰ ὁποῖα προηγούμενοι δυνάσται
εἶχον ἀνεγείρει. Ὑπάρχουσιν ἐνδείξεις πι-
στοποιῶσαι ὅτι τὸ ἀξιοσημειώτον τοῦτο
προῖόν τῆς τέχνης ὑπῆρχεν εἰς τὴν ἐπο-
χὴν τοῦ Δανιήλ, καὶ πιθανῶς περιέχει
πολλὰ ἐκ τῶν ὀργάνων πῶν ἀναφερομένων
ἐν τῷ τρίτῳ Κεφαλαίῳ τοῦ Προφήτου «ἢ
ἂν ὦρα ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγ-
γος, σύριγγός τε, καὶ κιθάρας, σαμβύκης
τε, ψαλτηρίου, καὶ συμφωνίας, καὶ παντός
γένους μουσικῶν, πίπτοντες προσκυνεῖτε
τῇ εἰκόνι τῆ χρυσοῦ ἢ ἔστησε Ναβουχο-
δονόσορ ὁ βασιλεὺς.» (Δανιήλ γ'. 5.) Ἡ
Ἑβραϊκὴ λέξις σαβκά εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ
τὴν Ἑλληνικὴν Σαμβύκη, τὴν ὁποῖαν ὁ
Μουσώνιος περιγράφει ὡς παράγουσαν ὄξυν
ἦχον. Ὁ Πορφύριος καὶ ὁ Σουίδας λέγου-
σιν ὅτι ἦτο τρίγωνόν τι ὄργανον, φέρον
χορδὰς ἀνίσους κατὰ τε τὸ μῆκος καὶ τὸ
πάχος. Ἐκ τῶν περιγραφῶν τούτων συμ-
περαίνεται ὅτι ἡ σαμβύκη εἶναι τὸ ἐκ τοῦ
εἶδους τῶν κιθαρῶν ὄργανον, τὸ εὐρισκό-
μενον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τρίτου μουσικοῦ,
τῆς παρατάξεως τῶν Ἀσσυρίων μουσικῶν.
Ὅμοιον τι ὄργανον εὐρόντες ἐν ἄλλῳ ἀσ-
συριακῷ ἀναγλύφῳ, μᾶλλον καθαρῶς φαι-
νόμενον εἶναι τὸ κάτωθι.

Σαμβύκη Ἀσσυριακή.

Ἡ λέξις γιτι-
τιθ ἀπαντᾶται μόνον
εἰς τοὺς τί-
τλους τῶν ψαλ-
μῶν ἢ π'. καὶ
πγ'. Κατὰ τὸν
Γεσένιον ἡ λέξις
αὕτη ἐσήμαινε
πάντα ἐν γένει τὰ
ἐγγχορδα ὄργανα,
ἐκ τῶν ὁποίων
εἶχον πολλὰ αἱ Ἑβραῖοι. Ὁ Κύρκερος λέ-
γει ὅτι ἡ πραγματεία τοῦ Ραββίνου Χαν-
νασή, ἢ ἐπιγραφομένη «Ἐπεράσπισις τοῦ
Ἰσχυροῦ,» πραγματεύεται περὶ τρίακοντα
ἐξ ἐγγχορδῶν μουσικῶν ὀργάνων τῶν Ἑ-
βραίων, καὶ ὅτι κατ' αὐτὴν ὁ Δαβὶδ ἤ-
ξευρε νὰ μεταχειρίζηται πάντα ταῦτα.

Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους βλέπομεν

τὸ ψαλτήριον ἀναφαινόμενον εἰς σχῆμα
κεκαλοπισμένον ἐπὶ τῶν παλαιῶν λειτουρ-
γικῶν. Ἄλλο εἶδος ψαλτηρίου εἶναι τὸ
λεγόμενον Ἰταλικόν ψαλτήριον, συνήθως
κρουόμενον μὲ πλήκτρον προσδεδεμένον εἰς
τὰ δάκτυλα. Ἄλλ' οἱ Ἰταλοὶ εἶχον ἐπίσης
καὶ τὸ Γερμανικόν ψαλτήριον, τὸ ὁποῖον
ἐκρούετο μὲ δύο μικρὰ πλήκτρα. (1) Περὶ
τὰ τέλη τῆς δεκάτης τετάρτης ἑκατον-
ταετηρίδος εἰς τὸ ψαλτήριον προσετέθησαν
πληκτροφόροι, αἱ δὲ χορδαὶ ἐπλήττοντο
διὰ πτερῶν προσηρμοσμένων εἰς αὐτοὺς,
καὶ τὰ ὄργανα ὠνομάσθησαν παρθενικά.
Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδόθη εἰς αὐτὰ πιθανῶς
πρὸς τιμὴν τῆς Παρθένου Μαρίας, διότι τὰ
ὄργανα μετεχειρίζοντο εἰς καλογραῖαι διὰ νὰ
ὑποκρούωσι τοὺς πρὸς τὴν Παρθένον Μα-
ρίαν ἀπευθυνομένους ὕμνους. Ἐκ τῶν ὄρ-
γάνων τούτων τροποποιηθέντων ἐγεννήθη-
σαν τὰ ἀρψίχορδα, ἢ ὡς οἱ Ἰταλοὶ ὠνό-
μαζον εἶδος τι αὐτῶν κλαβικύμβαλλα.
Πολλὰ εἶδη τῶν ὀργάνων τούτων εὐρίσκον-
ται εἰς τὸ μουσεῖον τῆς νοτίου Κενσικτώ-
νης, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τὸ ἀρψίχορδον τὸ
ὁποῖον μετεχειρίζετο ὁ Γεώργιος Φρειδερίκος
Χάνδελος, ἔχον δύο κλειδοφόρους, ὡς πλη-
κτροφόρους, οἱ ὁποῖοι εἶναι οὕτω πῶς
τεθημένοι, ὡστε ὁ μου-
σικὸς δύναται νὰ τοὺς
μεταφέρῃ εἰς διάφορα
μέρη τῶν χορδῶν καὶ
οὕτω νὰ παράγῃ δια-
φόρους τόνους κατὰ
βούλησιν.

Κιθάρα Ἀσσυριακή.

Αἱ κιθάραι ἦσαν
γνωσταὶ εἰς τοὺς Αἰ-
γυπτίους ἐξ ἀρχαιο-
τάτων χρόνων. Εἰς
τὴν ἱερογλυφικὴν των
γλῶσσαν ἡ κιθάρα ἀ-
παντᾶται ὡς ἀρχικόν
ψηφίον τῆς λέξεως «καλός.» 600 ἔτη
μετὰ ταῦτα ἀπαντᾶται εἰς τὰ τοιχογρα-
φήματα τῆς δεκάτης ὀγδόης δυναστείας.
Αἱ κιθάραι αὗται ἀπετελοῦντο ἐκ σώματος
τινός ὡσειδοῦς, ἔχοντος ὀπὴν καὶ φέροντος
δέρμα ἢ περγαμινὴν τενωμένην ἐπ' αὐτοῦ
μὲ μικρὰς ὀπάς, ὅπως διαφεύγῃ ὁ ἦχος.

(1) Σχεδὸν ὅμοια τούτων εἶναι καὶ τὰ παρ' ἡμῶν
σαντούρια.

Τὸ μῆκος τῆς λαβῆς ἦτο διπλάσιον τοῦ σώματος. Μακρὰ τις κιθάρα μὲ στενήν λαβὴν εὐρίσκεται ἐπίσης εἰς τινὰ Ἀσσυριακὰ ἀνάγλυφα.

Ἐκ τῶν κόμβων οἵτινες πάντοτε εὐρίσκοντο προσκεκολλημένοι εἰς τὰς ἄκρας τῶν χορδῶν τῶν Ἀσσυριακῶν ἐγγόρδων ὀργάνων, δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ κιθάρα αὕτη ἦτο δίχορδος. Ἐπεξηγηματικὴ τις σημείωσις εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον τῶν Βασιλειῶν (Κερ. ιη'. 6) ἐπεξηγοῦσα τὰς λέξεις «μουσικὰ ὄργανα», θέλει αὐτὰ ὄργανα τρίχορδα. Ἡ Ἑβραϊκὴ λέξις ἡ σημαίνουσα ταῦτα ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος χωρίῳ εἶναι σαλισάμ, σημαίνουσα κυρίως τρία, καὶ μόνον εἰς τοῦτο τὸ μέρος τῆς Γραφῆς οὕτως ἀναφερομένη. Τὸ σαλισάμ ἦτο πιθανῶς εἶδος κιθάρας. Ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ τῆ παριστανούση τὰς Αἰγυπτίας νεάνιδας (ἴδε σελ. 90), τὰς παιζούσας διάφορα ὄργανα μουσικὰ, αἱ κιθάραι φαίνονται ἔχουσαι πολλὰ στενήν τὴν λαβὴν καὶ ἐπομένως μὴ χωροῦσαι περισσοτέρας τῶν δύο ἢ τριῶν χορδῶν, μολονότι οἱ Αἰγύπτιοι μετεχειρίζοντο κιθάρας σχήματος μεγαλειότερου. Οἱ Ἕλληνες ἀπέδιδον τὴν ἐφεύρεσιν τῆς κιθάρας εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. Εἶναι δὲ περιεργόν ὅτι ὄργανα ἔχοντα τὴν λαβὴν διηρημένην ἢ ἔχοντα πληκτροφόρους, δὲν ἦσαν εἰς πολλὴν χρῆσιν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι καὶ τοῖς Ῥωμαίοις.

Μετὰ τὴν δεκάτην τετάρτην ἑκατονταετηρίδα ἡ κιθάρα κατέστη κοινὸν ὄργανον καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην.

ΟΣΤΡΙΔΙΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΦΟΡΑ.

Ὀλίγοι ἀγνοοῦσι τὴν σκληρὰν ἐκείνην καὶ λαμπρὰν ὕλην τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν «μαργαριτάριον», πλὴν ὀλίγοι ἴσως ἠξεύρουσιν ὅτι τὸ πολῦτιμον τοῦτο κόσμημα γεννᾶται ἐντὸς ὀστριδίων, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ ἐξάγεται. Τὰ ὀστρίδια ὡς γνωστὸν εἶναι ζῶα τὰ ὁποῖα ζωολογικῶς ἀνάγονται εἰς τὰ ἀκέφαλα λεγόμενα, καὶ τὰ ὁποῖα μορφοῦνται καὶ αὐξάνουσιν ἐντὸς τῶν ὑδάτων, ὅθεν καὶ ἀλιεύονται. Εἰς τὰ μέρη μας αἱ πίνναι εἶναι μαργαριτοφόροι πλὴν τὸ μαργαριτάριον τῶν πιννῶν οὔτε κἀν ὀνομάζεται εἰς τὸ ἐμπόριον.

Τὰ μαργαριτοφόρα ὀστρίδια εἰς δύο μόνον μέρη τοῦ κόσμου ἀλιεύονται, εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον καὶ εἰς τὸ στενὸν, τὸ χωρίζον τὴν νῆσον Κεϋλάνην ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς, τὸ ὁποῖον καὶ ὀνομάζεται πορθμὸς τοῦ Μαναάρ. Ἡ τελευταία αὕτη θέσις εἶναι κτῆμα τῶν Ἀγγλων, ἡ δὲ ὀστριδοφόρος θέσις ἔχει ὑπὲρ τὰ τριάκοντα χιλιάμετρα μῆκος. Ἴνα δὲ μὴ ἐκλείψωσιν ὅλως διόλου τὰ ὀστρίδια ἀπὸ ταύτης τῆς θέσεως οἱ Ἀγγλοι διήρσαν αὐτὴν εἰς ἑπτὰ ἴσα μέρη καὶ μόνον εἰς ἓν ἐκ τῶν ἑπτὰ ἐπιτρέπεται κατ' ἔτος νὰ ἀλιεύονται. Ἐπειδὴ δὲ ἐξ ὀλόκληρα ἔτη ἕκαστον τμημα μένει ἀνέπαφον τὰ ὀστρίδια ἔχουσιν ὅλον τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον ὅπως μορφωθῶσι καὶ ἀναπτυχθῶσι. Καὶ ἐν τούτοις σπανίως τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀλιείας εἶναι εὐάρεστον. Οἱ νόμοι καθ' οὓς αἱ κινήσεις τῶν μαργαριτοφόρων ὀστριδίων γίνονται εἶναι τὸσον ἀγνωστοί, καίτοι ἀπὸ ἐβδομήκοντα ἤδη ἐτῶν ἐπιστημονικῶς ἐρευνῶνται καὶ ἡ ἀποκτηθεῖσα πείρα τὸσον ἀτελής ὥστε ἐπὶ τοῦ παρόντος μικρὰ ἐλπίς τῆς πολλαπλασιάσεως αὐτοῦ ὑπάρχει. Ἐν ἐκ τῶν πολλῶν ἐτῶν καθ' ἃ ἡ ἐξαγωγή τῶν ὀστριδίων ἦτο σμικροτάτη ὑπῆρξε καὶ τὸ παρελθὸν ἤδη ἔτος, ἐνεκα τοῦ ὁποίου καὶ τὰ μαργαριτάρια ὑπερτιμῶνται. Οἱ Ἀγγλοι κατέχουσι τὴν Κεϋλάνην ἀπὸ τοῦ 1796 ἤδη, ἐν δὲ τῷ διαστήματι τούτῳ ὑπῆρξαν καὶ πλουσιώταται ἀλιεῖαι. Περὶ τούτων ἀπαντῶμεν ἐν τινὶ ἀνταποκρίσει τοῦ λονδινιαίου «Χρόνου» τὰς ἀκολουθοῦσας πληροφορίας.

«Ἀπὸ τὸ 1796 ἕως τὸ 1809 τακτικῶς κατ' ἔτος μαργαριτοφόρα ὀστρίδια ἐν ἀφθονίᾳ ἠλιεύοντο (γνωστὸν ὅτι ἡ ἀλιεῖα τῶν μαργαριτάρων μόνον κατὰ τοὺς μῆνας φεβρουάριον καὶ μάρτιον γίνονται), τὸ δὲ ἐκ τούτων εἰσόδημα κατὰ τὰ δεκατέσσαρα ταῦτα ἔτη ἀνῆλθεν εἰς 517,381 λίρας στερλίνας, ἦτοι ὑπὲρ τὰς 35,000 λίρας κατ' ἔτος. Μετὰ τὴν περίοδον ταύτην ἦλθον πέντε ἔτη καθ' ἃ οὐδεμία ἀλιεῖα ἐγένετο, ἐπειδὴ τὰ μαργαριτοφόρα ὀστρίδια μυστηριωδῶς εἶχον γεῖνει ἄφαντα.

Δευτέρα περίοδος ἐξαγωγῆς ἤρξατο τὸ 1814 ἀλλὰ διήρκεσε δύο μόνον ἔτη, μετὰ τὰ ὁποῖα πάλιν τὰ ὀστρίδια ἐγένοντο ἄφαντα μέχρι τοῦ 1820, ὁπότε κατὰ μόνον τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἠλιεύθησαν. Τὸ εἰσόδημα καὶ τῶν τριῶν προσοδοφόρων ἐτῶν ὁμοῦ ἀνῆλθεν εἰς 90,000 λιρῶν.

Μετὰ τὸ 1820 ἐπῆλθον ὀκτὼ ἀλλεπάλληλα ἔτη, καθ' ἃ ἡ ὑποθαλάσσιος αὕτη πηγὴ πλούτου οὐδὲν ἔφερον ἀπὸ τοῦ 1828 ὅμως μέχρι τοῦ 1837 τακτικαί ἀλιεῖαι ἔφερον πρόσδοτον 227,000 λιρῶν.

Ἀπὸ τοῦ 1837, ἦτοι ἀμέσως μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ διοικητοῦ Ῥοβέρτου Οὐέλμοτ Χόρτονος, μέχρι τῆς κυβερνήσεως τοῦ σὶρ Ἐρρίκου Οὐάρδου τὰ ὀστρίδια οὐδεμίαν παρήξαν πρόσδοτον, ἀλλὰ κατὰ τὰ πέντε ἔτη τὰ ἀπὸ 1856—1860 εἰσῆχθησαν εἰς τὸ δημόσιον θησαυροφυλάκειον ἐκ τούτων 119,000 λίραι στερλίνας. Μετὰ τὸ 1860 μία μόνον ἀλιεῖα ἔφερον καλὸν ἀποτέλεσμα, ἡ τοῦ 1863, ἧτις μόνη παρείξε τὸ μέγα ποσὸν τῶν 51,000 λιρῶν. Ἐν γένει κατὰ τὴν περίοδον 70 περίπου ἐτῶν ἡ ἀλιεῖα τῶν μαργαριτοφόρων ὀστριδίων ἔφερε πρόσδοτον ὑπὲρ τὸ ἐν ἑκατομῦριον λιρῶν στερλινῶν.

Μεθ' ὅλας τὰς περιπετείας τῆς ἀλιείας κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν ἐβδομήκοντα ἐτῶν ἀδιάκοποι καὶ λεπτομερεῖς ἐγένοντο ἐρευναι ἐπὶ τῶν στρωμάτων τῶν ὀστριδίων ὑπὸ ἀνδρῶν εἰδικῶν ἀλλὰ (ὡς προερέθη) εἰς μάτην προσεπάθησαν νὰ γνωρίσωσι τὰ ἦθη καὶ τὰς μετατοπίσεις τοῦ πλανήτου τούτου διθύρου, τοῦ τὸσον πολυτίμου διὰ τὴν ἀποικίαν μας. Τὸ 1867 παρεκλήθη ὁ ὑπουργὸς νὰ πέμψῃ φυσιολόγον τινὰ, καὶ πράγματι ἐπέμψε τοιοῦτον, συστημένον ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Οὐξέλλ. Ἐκαστος προσεδόκα ἐξ αὐτοῦ μεγάλα, ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν τινῶν, καθ' ἃ ἠρεύνα, ἀπῆλθεν οὐδὲν ὑποδείξας περὶ τῆς διατηρήσεως καὶ αὐξήσεως τῶν μαργαριτοφόρων ὀστριδίων καὶ οὐδὲν διδάξας περὶ τῶν αἰτίων τῆς περιοδικῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν ἀπὸ τὰ παράλια μας.

Ἐν τούτοις ὁ τῆς κυβερνήσεως ἐπιθεωρητῆς ἠδυνήθη κατὰ τὰς δύο τελευταίας ὥρας, νὰ παρατηρήσῃ τὴν ἐμφάνισιν μικρῶν ὀστριδίων εἰς μίαν τῶν κυριωτέρων ἀκτῶν ἂν δὲ ρεῦμα τι λασπῶδες δὲν ἐπέλθη, ἡ ἀλιεῖα τοῦ 1874 θὰ ἦναι καλὴ, θὰ ἦναι ἡ πρώτη προσοδοφόρος ἀλιεῖα μετὰ ἑνδεκα ἔτη, ἡ δὲ ἔλλειψις τῶν τελευταίων ἐτῶν θέλει συντείνει εἰς καλὴν πρόσδοτον.

ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΠΡΑΞΙΣ ΠΙΘΗΚΩΝ.

Διερχόμενοι ποτὲ διὰ τινος ἀγρίας πεδιάδος τῆς Ἰνδικῆς, ἐκαθήσαμεν μετὰ τινος

φίλου μου ὑπὸ τὴν σκιάν βαναναίας, ὅπως φάγωμεν ὀλίγον ἄρτον, καὶ ἀναψυχθῶμεν διὰ δροσιτικοῦ ποτοῦ. Ἐνῶ ἐγεύομεθα θόρυβός τις ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν μας ἦτο θόρυβος ἀγέλης τινός μελανοπροσώπων μεγάλων πιθήκων, εὐρισκομένων ἐπὶ τῶν κλάδων τοῦ δένδρου. Μᾶς ἐθεώρουν ἀναμφιβόλως ὡς σφετεριστὰς τοῦ τόπου, αἱ δὲ κινήσεις τῶν ἐφαίνοντο τόσον ἀπειλητικαί, ὥστε ἐν ἀρχῇ ἐνομίσαμεν ὅτι ἤθελον διαφιλονεικῆσαι μεθ' ἡμῶν τὸ ἔδαφος. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον τὰ πράγματα ἐφάησαν καθησυχάσαντα, καὶ ἐξηκολουθήσαμεν τὸ γεῦμά μας ἐν εἰρήνῃ. Μόλις ὅμως εἶχομεν ἐγερθῆ ἐκ τοῦ φαγητοῦ καὶ περιεπατοῦμεν ὑπὸ τὴν σκιάν καὶ ἐξεπλάγημεν ἰδόντες νέον τινὰ πίθηκον πεσόντα ἐξ ὑψηλοῦ τινος κλάδου ἄπνου προ τῶν ποδῶν μας. Ἡ κραυγὴ ἧτις ἠγέρθη ἀνωθέν μας ὡς ἐκ τοῦ δυστυχήματος μᾶς ἐκώφανεν. Ὀλόκληρος ἡ ὄμας τῶν πιθήκων κατελθοῦσα συνηθοίσθη. Αἱ φωναὶ τῶν ἦσαν μακραὶ καὶ θροντώδεις, τὰ δὲ κινήματά τῶν ποικιλώτατα, ἕκαστος δὲ πίθηκος ἐφαίνετο ὡς φιλονεικῶν μετὰ τοῦ ἄλλου ἐν τῇ χονδρῇ γλώσσει τῶν. Τὰ βλέμματά τῶν καὶ αἱ κινήσεις τῶν ἐφανέρωνον ὅτι ὑπωπτεύοντο ἡμᾶς ὡς αἰτίους τοῦ θανάτου τοῦ νεαροῦ αὐτῶν συντρόφου, καὶ ἂν εἶχομεν πυροβόλα εἰς τὰς χεῖράς μας ἢ ἄλλο τι φονικὸν ὄπλον, ἀναμφιβόλως ἐκείνοι ἤθελον ἐπιτεθεῖ καθ' ἡμῶν καὶ μᾶς βλάψαι. Ἀλλὰ εἰμεθα ἄοπλοι καὶ οἱ πίθηκοι φαίνεται ἐνόησαν ὅτι ἄλλος τις ἦτο ὁ ἔνοχος. Ἀφοῦ συνεπέρανον τὸ τοιοῦτον εἰς ἐκ τῶν πιθήκων, ἴσως ὁ πρεσβύτερος καὶ ὁ ὀδηγὸς τῆς φυλῆς, ἐχωρίσθη ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἔτρεξεν εἰς τὸν κλάδον ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ νέος πίθηκος εἶχε πέσει, ἐξήτασεν αὐτὸν ἐπισταμένως, ὡσφράνθη τὸν κλάδον, καὶ ἔπειτα κατῆλθεν ἐλαφρῶς διὰ τινος ἐκ τῶν κρεμαστῶν ῥιζῶν τοῦ δένδρου, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ βαναναία ἔχει τόσον πολλὰς. Ἀκολουθῶν ἦλθε πάλιν εἰς τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ πιθήκου, ἔλαβεν αὐτὸ τὸ ἐξήτασε λεπτομερῶς, ἰδιαίτερος μάλιστα τὴν ῥάχην, ἐνθα ὑπῆρχε πληγὴ μικροτέρα τῆς πληγῆς σφαίρας τουφεκίου. Τὸ ἐνοστικὸν ἔστρεψεν ἀμέσως τὴν ὑπόψιν εἰς πραγματικότητα. Ἐθεσε πάλιν τὸ πτώμα κατὰ γῆς, καὶ στρέψας τὸ βλέμ-

μα του πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις, ἐζήτει νὰ διαπεράσῃ δι' αὐτοῦ τὸ φύλλωμα, ὅπως εὔρη τὸν δολοφόνον. Μετ' ὀλίγον κατὶ ἐφάνη ὅτι ἐφείλκε τὴν προσοχὴν του. Ἀμέσως τότε ἀνέβη εἰς τὸ δένδρον, ἐφθασεν εἰς τὸ μέρος, καὶ διὰ μιᾶς, ἤρπασε μακρὸν τινα ὄφιν, μετὰ τοῦ ὁποίου ἔσπευσε νὰ κατέλθῃ. Τότε ἡ σκηνὴ ἦτο περιέργως. Ὀλόκληρος ὁ συρφετὸς τῶν πιθήκων, ἀκολουθῶν τὸν ὀδηγόν των, κατήλθε ταχύτατα μετ' αὐτοῦ, καὶ τότε ὅσοι ἤδυνήθησαν ἐτοποθετήθησαν ἀπὸ τὸ ἐν καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ ὄφους. Ἐκαστος ἐξ αὐτῶν ἔβαλε τὴν χεῖρά του καὶ συνέλαβε σφιγκτὰ τὸ ἕρπετόν ἀπὸ τὸ δέρμα τῆς ῥάχης. Ἀκολουθῶς δοθέντος σημείου τινός, ἤρχισαν ὅλοι νὰ τρίβωσι τὸ σῶμα τοῦ ὄφους ἐπὶ τῆς γῆς ἕως ὅτου ἔμεινε μόνον τὸ ῥαχοκόκαλον τοῦ φρονέως. Ὁ τρόπος τῆς θανατώσεως ἦτο καὶ σύντομος καὶ ἀποτελεσματικὸς, ἡ δὲ ἐκτέλεσις του φανερώνει ὅτι οἱ πίθηκοι διὰ τῆς γλώσσης των συνεννοοῦνται καλῶς ἀναμεταξύ των. Τοῦτο μοὶ φέρει εἰς τὴν μνήμην τὴν γλώσσάν τινων ἐκ τῶν φυλῶν Φαχάρι, τῶν κοινοῦντων εἰς τὰ Ἰμαλάια ὄρη. Ἡ γλώσσα αὐτῶν συνίσταται εἰς ἀλλεπάλληλον ἐπανάληψιν τῶν φωνῶν χὰ χὰ χοῦ χοῦ χὴν χὴν, αἱ ὁποῖαι μᾶς εἶναι τόσον ἀκατάλλειπτοι ὅσον καὶ αἱ φωναὶ τῶν πιθήκων, ἀλλὰ οἱ Χουνουμάνοι συνεννοοῦνται δι' αὐτῆς ἄριστα, ὡς καὶ οἱ πίθηκοι ἐννοοῦσιν ἀλλήλους.

(ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ).

ΕΠΗ ΧΡΥΣΑ.

Ἠράττων τὸ κακὸν μὴ φοβοῦ κανένα τόσον πολὺ ὅσον σὲ τὸν ἴδιον. Ὁ ἄλλος εἶναι εἰς μόνον μάρτυς ἐναντίον σοῦ· σὺ εἶσαι μωροῖοι. Τὸν ἄλλον δύνασαι νὰ ἀποφύγῃς, ἀλλὰ σὲ αὐτὸν ὄχι. Ἡ κακία εἶναι τιμωρία αὐτῆ ἑαυτῆς.

— Ἐὰν ὑπάρχωσι διανοήματα μᾶλλον ἐπιθυμητὰ ἄλλων ταῦτα εἶναι τὰ περὶ τὰ φαινόμενα τῆς φύσεως ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν ὑπέρτατον Δημιουργὸν τῶν ἀπάντων περιστεφόμενα. Ἐὰν ἔχωμεν τοῦτο ὡς κανόνα, ἐὰν συνήθως ἡ διάνοια ἡμῶν εἰς τοιαῦτα ἐνασχολῆται ἐθέσαμεν τὰ θεμέλια παντός ὅ,τι θρησκευτικόν. Ὁ κόσμος τότε δι' ἡμᾶς

οὐδὲν ἕτερον εἶναι ἢ ναὸς ἄπειρος, ἡ δὲ ζωὴ ἀδιάκοπος θεῖα λατρεία.

— Εἶναι καλλίτερον νὰ παραβλέπη τις ὀλίγον παρὰ νὰ ἐρίζη συχνά. Ἡ συνήθεια τοῦ νὰ διεκδικῶμεν, ὡς κοινῶς λέγομεν, πάντα τὰ (μικρὰ) δικαῖά μας, εἶναι πολὺ ὀχληρὰ καὶ μᾶς καταβιάζει τῆς ἀκηθοῦς μας ἀξίας. Ἡ ζωὴ εἶναι καθ' ὑπερβολὴν βραχεῖα ὅπως ἐξαρκέση εἰς τὰς ἀτελευτήτους λογομαχίας, τὰς προερχομένας ἐκ τοιαύτης διαθέσεως. Εἶναι λοιπὸν πολὺ καλλίτερον καὶ φρονίμου ἀνδρὸς ἴδιον νὰ παραβλέπη μᾶλλον τινα καὶ ἐκ τῶν πολυτίμων αὐτοῦ δικαίων παρὰ νὰ μαλώνη ὅπως ὑποστηρίξη αὐτά. Ἡ ἀκηθὴς σοφία εἶναι πρῶτον καθαρὰ ἔπειτα δὲ εἰρηνοποιὸς καὶ γλυκεῖα.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ.

Τὸ ρουβίνιον οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἀπλῶς τεμάχιον ἀποκρυσταλλωθείσης γῆς κεχρωματισμένης διὰ σιδήρου. Ἡ ἀργίλλος ἢ ἀσπρόχρωμα κατ' ὀχλίξ (σακαμακόπετρα) ἀποτελοῦσι τὰς βάσεις σχεδὸν ὅλων τῶν πολυτίμων λίθων. Τὸ ὀπάλλιον εἶναι χάλιξ μεθ' ὕδατος. Τὸ τοπάζιον ἐμπεριέχει καὶ ὀλίγον φθόρον. Ὁ ἀμάραγδος καὶ ὁ χρυσόλιθος ἐμπεριέχουσι γλυκίνην· ὁ δὲ καρχηδόνιος τόσον σιδήρον ἐμπεριέχει ὥστε σύρει τὴν μαγνητικὴν βελόνην.

— Οἱ ἀκόλουθοι ἀριθμοὶ δίδουσιν ἐννοιάν τινα τοῦ χρόνου καθ' ὃν ζῶσι τὰ διάφορα ὀνομαζόμενα δένδρα, ὡς αἱ πατριάρχαι αὐτῶν δεικνύουσι.

Πτελέα 335 ἔτη. Κισσὸς 450. Σφένδαμνος (εἶδος πλατάνου, σφεντάμνι) 516. Λάριξ 576. Πορτοκαλέα 630. Κυπάρισσος 800. Ἐλαία 800. Κυρυὰ 900. Πλάτανος 1,000. Φιλύρα (φλαμουρι, τίλια) 1,100. Πεύκη (κουκουναριὰ, τσάμι) 1,200. Δρὺς (βαλανιδιά) 1,500. Κέδρος 2,000. Σχαβερία 3,000. Σμίλαξ (θύμνος takus it) 3,200.

— Ὁ Μαχαραγιάς (βασιλεὺς) τῆς Κασμηρίας διέταξε, καθ' ἃ μανθάνομεν, τὴν εἰς τὴν Σανσκριτικὴν γλώσσαν μετάφρασιν διαφόρων εὐρωπαϊκῶν ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων, οἱ δὲ ἱκανώτατοι ἄνδρες τῆς Εὐρώπης πρόκειται νὰ προσκληθῶσιν ὅπως λάβωσι μέρος εἰς τὸ ἀληθῶς μέγα τοῦτο ἔργον.